

Брюксел, 3 юли 2026 г.
(OR. en)

11130/26

ECOFIN 920
UEM 324
SOC 449
EMPL 251
COMPET 864
ENV 840
EDUC 306
ENER 462
JAI 900
GENDER 137
JEUN 180
SAN 538
ECB
EIB

БЕЛЕЖКА

От:	Генералния секретариат на Съвета
До:	Комитета на постоянните представители/Съвета
Относно:	ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА относно икономическата, социалната, трудовата, структурната и бюджетната политика на Малта

Приложено се изпраща на делегациите посоченият по-горе проект за препоръка на Съвета, преработен и съгласуван в различните комитети на Съвета и финализиран от Икономическия и финансов комитет въз основа на предложението на Комисията COM(2026) 218 final.

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

относно икономическата, социалната, трудовата, структурната и бюджетната политика на Малта

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 121, параграф 2 и член 148, параграф 4 от него,

като взе предвид Регламент (ЕС) 2024/1263 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2024 г. за ефективна координация на икономическите политики и за многостранно бюджетно наблюдение и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета¹, и по-специално член 3, параграф 3 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

като взе предвид заключенията на Европейския съвет,

като взе предвид становището на Комитета по заетостта,

като взе предвид становището на Икономическия и финансов комитет,

като взе предвид становището на Комитета за социална закрила,

като взе предвид становището на Комитета за икономическа политика,

¹ Регламент (ЕС) 2024/1263 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2024 г. за ефективна координация на икономическите политики и за многостранно бюджетно наблюдение и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета (ОВ L, 2024/1263, 30.4.2024 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

като имат предвид, че:

- (1) В Регламент (ЕС) 2024/1263 се определят целите на рамката за икономическо управление, която е насочена към насърчаване на стабилни и устойчиви публични финанси, устойчив и приобщаващ растеж, устойчивост чрез реформи и инвестиции, както и предотвратяване на прекомерни бюджетни дефицити. В регламента се предвижда, че Съветът и Комисията осъществяват многостранно наблюдение в контекста на европейския семестър в съответствие с целите и изискванията, определени в Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС). Европейският семестър включва по-специално формулирането и наблюдението на изпълнението на специфичните за всяка държава препоръки.
- (2) На 25 ноември 2026 г. Комисията прие становище относно проекта на бюджетен план на Малта за 2025 г. На същата дата въз основа на Регламент (ЕС) № 1176/2011 Комисията прие доклада за механизма за предупреждение за 2026 г., в който Малта не бе посочена като една от държавите членки, за които ще е необходимо да се извърши задълбочен преглед. Комисията прие и препоръка за препоръка на Съвета относно икономическата политика на еврозоната, препоръка за препоръка на Съвета относно човешкия капитал в Европейския съюз, както и предложение за съвместния доклад за заетостта за 2026 г., в който се анализира прилагането на насоките за заетостта и принципите на Европейския стълб на социалните права. Съветът прие препоръката относно икономическата политика на еврозоната² на 21 април 2026 г., а съвместния доклад за заетостта и препоръката относно човешкия капитал — на 9 март 2026 г.

² OJ C, C/2026/2434, 28.4.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj>.

- (3) На 29 януари 2025 г. Комисията публикува компас за конкурентоспособността – стратегическа рамка, която има за цел да повиши глобалната конкурентоспособност на Съюза през следващите пет години. В него трите преобразяващи императива – иновации, декарбонизация и конкурентоспособност, и сигурност – се определят като стълбове от критично значение за устойчив икономически растеж. След публикуването на компаса за конкурентоспособността той служи като основа за работата на европейския семестър, като гарантира, че икономическите политики на държавите членки са съобразени със стратегическите цели на ЕС, и създава единен подход към икономическото управление, насърчаващ устойчивия растеж, иновациите и устойчивостта в целия Съюз.
- (4) През 2026 г. европейският семестър за координация на икономическите политики продължава да се развива успоредно с прилагането на последния етап от Механизма за възстановяване и устойчивост (МВУ)³. Плановите за възстановяване и устойчивост (ПВУ), заедно с финансирането по линия на политиката на сближаване, бяха от съществено значение за изпълнението на приоритетите на политиката в рамките на европейския семестър, тъй като в плановите трябваше да бъдат включени мерки за ефективно справяне с всички или със значителна част от предизвикателствата, посочени в съответните специфични за всяка държава препоръки, отправени през последните цикли, а в програмите, финансирани по линия на европейската политика на сближаване, трябваше да бъдат отчетени специфичните за всяка държава препоръки. Тъй като наближава краят на срока на прилагане на МВУ, продължава да бъде изключително важно да се поддържат и надграждат реформите и инвестициите, подкрепяни и изпълнявани по линия на МВУ, по-специално тези, които допринасят за справяне с предизвикателствата, посочени в специфичните за всяка държава препоръки.

³ Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>).

- (5) На 3 юни 2026 г. Комисията публикува доклада за Малта за 2026 г. В него беше оценен напредъкът на Малта в изпълнението на специфичните за държавата препоръки и беше направен преглед на изпълнението от страна на Малта на плана за възстановяване и устойчивост. Въз основа на този това в доклада за държавата бяха посочени най-неотложните предизвикателства, пред които е изправена Малта. В него бяха оценени също напредъкът на Малта при прилагането на Европейския стълб на социалните права и постигането на водещите цели на Съюза в областта на заетостта, уменията и намаляването на бедността и социалното изключване, както и напредъкът в постигането на целите на Обединените нации за устойчиво развитие.
- (6) На 21 юни 2025 г., въз основа на оценката и препоръката на Комисията, Съветът прие препоръка за одобряване на националния средносрочен фискално-структурен план на Малта⁴. Планът обхваща периода от 2025 г. до 2028 г. и представя фискална корекция, разпределена за четири години. Съветът препоръча следните максимални темпове на растеж на нетните разходи: 6,0% през 2025 г., 5,8% през 2026 г., 5,8% през 2027 г. и 6,1% през 2028 г., което съответства на максималните кумулативни темпове на растеж, изчислени спрямо базовата 2023 година на 13,8% през 2025 г., 20,4% през 2026 г., 27,4% през 2027 г. и 35,1% през 2028 г. За годините 2025—2027 тези максимални темпове на растеж на нетните разходи съвпадат с корективния план, както беше препоръчано от Съвета на 21 януари 2025 г. съгласно член 126, параграф 7 от ДФЕС с оглед преодоляване на съществуващия прекомерен дефицит⁵. След навременната и трайна корекция на прекомерния дефицит, на [дата] г. Съветът, по препоръка на Комисията, прие решение съгласно член 126, параграф 12 от ДФЕС⁶ за отмяна на предходното си решение за установяване на наличието на прекомерен дефицит⁷.

⁴ Препоръка на Съвета от 21 януари 2025 г. за одобряване на националния средносрочен фискално-структурен план на Малта (ОВ С, С/2025/649, 10 февруари 2025 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/649/oj>).

⁵ Препоръка на Съвета с оглед на прекратяването на съществуващия прекомерен бюджетен дефицит на Малта, приета на 21 януари 2025 г. Всички документи, свързани с процедурата при прекомерен дефицит за Малта, са публикувани на следния уебсайт: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-governance-framework/stability-and-growth-pact/corrective-arm-excessive-deficit-procedure/excessive-deficit-procedures-overview/Malta_en.

⁶ Решение (ЕС) 2026/[ОВ: моля, въведете] от [дата] г. за отмяна на Решение 2024/2128/ЕС относно наличието на прекомерен дефицит в Малта (ОВ [моля, въведете съответните препратки към ОВ]).

⁷ Решение (ЕС) 2024/2128 на Съвета от 26 юли 2024 г. относно наличието на прекомерен дефицит в Малта (ОВ L, 2024/2128, 1.8.2024 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2024/2128/oj>).

- (7) Агресивната война на Русия срещу Украйна и последиците от нея представляват екзистенциално предизвикателство за Европейския съюз. Комисията прикани държавите членки да поискат задействането по координиран начин на националната клауза за дерогация от Пакта за стабилност и растеж, за да се подкрепят усилията на ЕС за постигане на бързо и значително увеличение на разходите за отбрана⁸, като това предложение беше приветствано от Европейския съвет на 6 март 2025 г. Държавите членки все още могат да поискат задействането на националната клауза за дерогация по всяко време до 2028 г., ако отговарят на критериите, определени в член 26 от Регламент (ЕС) 2024/1263.
- (8) На 30 април Малта представи своя годишен доклад за напредъка за 2026 г.⁹ относно спазването на препоръчаните максимални темпове на растеж на нетните разходи и изпълнението на реформите и инвестициите в отговор на основните предизвикателства, посочени в специфичните за държавата препоръки в рамките на европейския семестър. Годишният доклад за напредъка отразява също шестмесечното докладване на Малта относно напредъка, постигнат при изпълнението на нейния план за възстановяване и устойчивост в съответствие с член 27 от Регламент (ЕС) 2021/241. Докладът за действията, предприети в рамките на процедурата при прекомерен дефицит, е включен в годишния доклад за напредъка.
- (9) Растежът на реалния БВП през 2025 г. беше 4,0%, а инфлацията по ХИПЦ беше 2,4%. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2026 г. се предвижда реалният БВП да нарасне с 3,7% през 2026 г. и с 3,6% през 2027 г., а инфлацията по ХИПЦ да бъде 2,7% през 2026 г. и 2,3% през 2027 г.

⁸ Съобщение на Комисията „Създаване на възможност за увеличаване на разходите за отбрана в рамките на Пакта за стабилност и растеж“, Брюксел, 19 март 2025 г., С(2025) 2000 final.

⁹ Годишните доклади за напредъка за 2026 г. са на разположение на адрес: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

- (10) Въз основа на данни, предоставени от Евростат¹⁰, дефицитът на сектор „Държавно управление“ на Малта е намалял от 3,4% от БВП през 2024 г. до 2,2% през 2025 г. Намаляването на дефицита през 2025 г. отразява силния растеж на приходите, включително от корпоративното и косвеното данъчно облагане, дължащ се главно на разширяването на номиналния БВП и данъчните основи, както и на значителните извънредни данъчни приходи. От друга страна, независимо от факта, че не бе подновен значителния капиталов трансфер, предоставен на националната авиокомпания през 2024 г., държавните разходи са продължили да нарастват значително, като съществено са се увеличили разходите на правителството за заплати и неговото междинно потребление, както и еднократните разходи, произтичащи от съдебно решение. Въз основа на мерките на политиката, известни към крайната дата на изготвяне на прогнозата, в прогнозата на Комисията от пролетта на 2026 г. се предвижда дефицит, възлизащ на 2,2% от БВП през 2026 г. и на 2,1% през 2027 г.
- (11) Въз основа на оценките на Комисията фискалната позиция¹¹, която включва разходи, финансирани както на национално равнище, така и на равнище ЕС, е била рестриктивна – с 0,6% от БВП през 2025 г. Предвижда се тя да бъде като цяло неутрална 1,0 % от БВП през 2026 г., и рестриктивна с 0,5 % от БВП през 2027 г.
- (12) Въз основа на данни, предоставени от Евростат¹², консолидираният дълг на сектор „Държавно управление“ на Малта се е увеличил от 45,9% от БВП в края на 2024 г. до 46,4% от БВП в края на 2025 г. Въз основа на мерките на политиката, известни към крайната дата на изготвяне на прогнозата, в прогнозата на Комисията от пролетта на 2026 г. се предвижда съотношението на дълга към БВП да намалее до 46,2% до края на 2026 г. и да остане стабилно на това равнище до края на 2027 г.

¹⁰ Евростат, Европейски показатели, 22 април 2026 г.

¹¹ Фискалната позиция се определя като мярка за годишната промяна в основната бюджетна позиция на сектор „Държавно управление“. Нейната цел е да бъде оценен икономическият импулс, даден от фискалните политики – както тези, които са финансирани на национално равнище, така и тези, които се финансират от бюджета на ЕС. Фискалната позиция се измерва като разликата между: i) средносрочния потенциален растеж и ii) промяната в първичните разходи без дискреционните мерки по отношение на приходите, включително разходите, финансирани с безвъзмездна подкрепа (безвъзмездни средства) от Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза.

¹² Евростат, Европейски показатели, 22 април 2026 г.

- (13) Въз основа на данни на Евростат¹³ общият размер на разходите на сектор „Държавно управление“ за отбрана в Малта възлиза на 0,5 % от БВП през 2025 г. Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2026 г. се предвижда те да бъдат 0,6 % от БВП през 2026 г.
- (14) Съюзът продължава да е изправен пред рискове от прекъсване на енергийните доставки и повишена нестабилност на цените, изострени от геополитическото напрежение, което засяга световните пазари на нефт и газ. Опитът от енергийната криза от 2022 – 2023 г. показва, че широкообхватните и нецеленасочени мерки водят до големи фискални разходи и са социално и икономически неефективни. След избухването на войната в Близкия изток през февруари 2026 г. Малта не прие нови мерки на фискалната политика за смекчаване на въздействието на високите цени на енергията върху домакинствата и предприятията¹⁴. След енергийната криза през 2022 г. обаче Малта запази цените на дребно на електроенергията и горивата замразени на едно от най-ниските равнища в ЕС. Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2026 г. фискалните разходи за тези невременни и нецелеви енергийни субсидии се очаква да нараснат от 0,9% от БВП през 2025 г. до приблизително 1,4% от БВП през 2026 г.
- (15) Въз основа на изчисленията на Комисията нетните разходи в Малта нараснаха с 5,6 % през 2025 г. и с 22,2 % кумулативно през 2024 г. и 2025 г. Ръстът на нетните разходи през 2025 г. е под препоръчания максимален темп на растеж. Когато 2024 г. и 2025 г. се разглеждат заедно, се очаква кумулативният темп на растеж на нетните разходи да бъде над препоръчания максимален темп на растеж, което съответства на отклонение от 2,3% от БВП в кумулативно изражение.

¹³ Евростат, държавни разходи по класификация на функциите на държавното управление (КОФОГ).

¹⁴ Това отразява положението към крайната дата на изготвяне на прогнозата на Комисията от пролетта на 2026 г. (4 май 2026 г.).

- (16) Въз основа на изчисленията на Комисията нетните разходи в Малта се очаква да нараснат с 6,1 % през 2026 г. и с 29,7 % кумулативно през 2024 г., 2025 г. и 2026 г. Очакваният растеж на нетните разходи през 2026 г. надхвърля препоръчания максимален темп на растеж, което съответства на отклонение от 0,1% от БВП на годишна база. Когато 2024 г., 2025 г. и 2026 г. се разглеждат заедно, се очаква прогнозираният кумулативен темп на растеж на нетните разходи също да бъде над препоръчания максимален темп на растеж, което съответства на отклонение от 2,2% от БВП в кумулативно изражение.
- (17) Намалването на различията в данъчното облагане чрез подобряване на спазването на данъчното законодателство, борбата с избягването на данъци и отклонението от данъчно облагане и борбата с агресивното данъчно планиране продължават да бъдат важни, за да се гарантират справедливи и ефикасни данъчни системи. Общото съотношение на данъчните приходи към БВП в Малта е доста под средното за ЕС, като се разчита в голяма степен на корпоративното данъчно облагане. Цялостният ѝ данъчен микс е ограничен и отразява само малък дял от екологичното данъчно облагане и липсата на периодични данъци върху имуществото. С оглед на страничните ефекти от стратегиите за агресивно данъчно планиране между държавите членки, координираните действия на националните политики на всички държави членки, които да допълват законодателството на ЕС, са от първостепенно значение. Малта предприе действия да се справи с практиките на агресивно данъчно планиране в съответствие със стандартите на ЕС, насоките на ОИСП и своите задължения съгласно рамката на Кодекса за поведение. Въпреки това, докато в Малта не бъдат въведени данъци при източника или еквивалентни защитни мерки върху плащанията на лихви, дивиденди, авторски и лицензионни възнаграждения, извършвани от дружества, установени в Малта, към юрисдикции с нулево и ниско данъчно облагане, за да се гарантира, че тези плащания не се прехвърлят необложени към трети държави, рискът от двойно необлагане на тези печалби остава голям. Освен това третирането на местните дружества, които не са установени в страната, продължава да поражда риск от двойно данъчно необлагане както за дружествата, така и за физическите лица.

- (18) Секторът на допълнителното пенсионно осигуряване в Малта има възможност да се разраства в подкрепа на адекватността на пенсионните доходи и за смекчаване на бъдещия фискален натиск от застаряването на населението. Въпреки че съществуват доброволни пенсионни схеми от втория и третия стълб, участието остава ограничено. От друга страна, пенсионната система на Малта разчита в голяма степен на схемата по първия стълб, за която се прилагат тавани, които намаляват средното съотношение на пенсиите до около 38,3% — едно от най-малките в ЕС в сравнение със средното за ЕС равнище от 47%. Укрепването на допълнителното пенсионно осигуряване може да допринесе за подобряване на адекватността на пенсионните доходи и за повишаване на устойчивостта на публичните финанси.
- (19) Систематичното, съдържателно и навременно участие на местните и регионалните органи, социалните партньори, гражданското общество и други съответни заинтересовани страни продължава да бъде от съществено значение, за да се гарантира широка ангажираност за успешното изпълнение на инструментите за финансиране на Съюза, както и в контекста на европейския семестър.

- (20) Изпълнението на програмите в областта на политиката на сближаване, които включват подкрепа от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Фонда за справедлив преход (ФСП), Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+) и Кохезионния фонд (КФ), в Малта е над средния темп за ЕС както по отношение на подбора на проекти, така и по отношение на плащанията. Важно е да се запази настоящата динамика, като същевременно се увеличи максимално въздействието на инвестициите по места. Малта вече предприема действия в рамките на своите програми в областта на политиката на сближаване за повишаване на конкурентоспособността и растежа. Въпреки това някои области може да се нуждаят от допълнително укрепване на изпълнението, включително тези, свързани с енергийната ефективност и инвестициите в енергия от възобновяеми източници, както и социалното приобщаване и равното участие на пазара на труда. От съществено значение е да се гарантира, че новите инвестиции, определени от Полша в нейния междинен преглед на фондовете на политиката на сближаване, по-специално тези, свързани с петте приоритета, определени в Регламента за междинния преглед¹⁵, се осъществяват бързо и ефективно.
- (21) Малта е изправена пред няколко предизвикателства, свързани с научните изследвания и иновациите, привличането и задържането на висококвалифицирана работна ръка, съдебната система, производството и внедряването на енергия от възобновяеми източници, енергийната ефективност на сградите, задръстванията по пътищата и устойчивата мобилност, големите субсидии за изкопаеми горива, качеството и съответствието на образованието и обучението с нуждите на пазара на труда, несъответствията между търсените и предлаганите умения и недостига на умения, приобщаващия характер на образованието и обучението, качеството на работните места за нискоквалифицирани работници и управлението на отпадъците и водите.

¹⁵ Регламент (ЕС) 2025/1914 на Европейския парламент и на Съвета от 18 септември 2025 г. за изменение на регламенти (ЕС) 2021/1058 и (ЕС) 2021/1056 по отношение на специални мерки за справяне със стратегически предизвикателства в контекста на междинния преглед.

- (22) Научните изследвания и иновациите продължават да играят малка роля в икономиката на Малта, като трайно малките инвестиции в научни изследвания и иновации ограничават резултатите на страната в областта на иновациите. Въпреки увеличенията в абсолютно изражение цялостният интензитет на НИРД в Малта остава сред най-ниските в ЕС (0,54% от БВП през 2024 г. спрямо средно 2,24% за ЕС), което отразява ограничените инвестиции както от публичния, така и от частния сектор. Публичните разходи за НИРД са особено ниски (0,16% от БВП през 2024 г. спрямо средно 0,72% за ЕС), което възпрепятства капацитета на научноизследователските институции да развиват силни научни способности. Подобна е картината и при частните инвестиции, като разходите за тях като процент от БВП остават слаби (0,38% в сравнение със средната стойност за ЕС от 1,49%), а използването на схеми за подпомагане от страна на предприятията е ограничено. Като цяло ключовите мерки за стимулиране както на публичните, така и на частните инвестиции остават на ранен етап, схемите за публично подпомагане изискват по-целенасочено прилагане, а засиленото сътрудничество между академичните среди и предприятията е от съществено значение за насърчаване на иновациите в областта на продуктите и услугите.
- (23) Способността на Малта да премине към икономика с по-висока производителност зависи от способността ѝ да привлича и задържа висококвалифицирана работна ръка. Постоянният недостиг на работна ръка и умения и несъответствията между търсените и предлаганите умения, особено във висококвалифицираните професии и професиите в областта на ИТИМ, могат да възпрепятстват перспективите за растеж на Малта. Въпреки че Малта предприе някои стъпки да привлече и задържи висококвалифицирани работници, необходими са допълнителни усилия, включително чрез по-целенасочено използване на миграцията на квалифицирани работници, за да се подкрепи растежът в секторите на нейната икономика с висока добавена стойност. Засиленото използване на инструменти за определяне на необходимите умения в политиката за икономическо развитие и развитието на икономическата, правната и социалната инфраструктура с цел привличане и задържане на таланти могат да подпомогнат адаптирането на Малта към модел на растеж с по-висока производителност.

- (24) В правосъдната система продължава да има значителни забавяния, като времето, необходимо за постановяване на съдебни решения по граждански и търговски дела на първа инстанция, е едно от най-дългите в ЕС. Времето, необходимо за решаване на административни дела на първа инстанция, остава най-дълго в ЕС. Въпреки отбелязания през последните години напредък ресурсите за съдебната система продължават да бъдат безпокойство поради недостига на помещения и персонал. По-специално броят на съдиите на глава от населението е третият най-малък в ЕС, с много силно натоварване на съда по граждански, търговски и административни дела. Въпреки умерения напредък в цифровизацията има забавяния в изпълнението на националната стратегия за цифрово правосъдие и продължава да има критични пропуски, като основните съдебни функции остават на хартиен носител. Малта изостава в сравнение с други държави членки в насърчаването на алтернативното разрешаване на спорове, което може да играе важна роля за облекчаване на натиска върху правосъдната система. Преразглеждането и подобряването на кодексите на съдебните производства също би спомогнало за ускоряване на съдебните процеси.
- (25) Делът на възобновяемите енергийни източници в брутното крайно потребление на енергия на Малта (17,2 % през 2024 г.) и в електроенергийния микс (16,7 % през 2025 г.) остава много малък и доста под средния за ЕС. Производството на енергия от възобновяеми източници идва почти изключително от слънчева енергия с много ограничен принос от биомасата/горимите възобновяеми горива и без регистрирано производство на вятърна или водноелектрическа енергия. Малта обяви, че се очаква до 2033 г. да бъде готов нов плаващ ветроенергиен парк в морето, което би представлявало важна стъпка за увеличаване на инсталираните мощности за енергия от възобновяеми източници. Съществува възможност за допълнително използване на потенциала на проектите за слънчева и вятърна енергия от разположени в морето инсталации, както и за разширяване на решенията, намиращи се на сушата. Увеличаването на усилията в това отношение, като се вземат предвид географските ограничения, би помогнало на Малта да ускори внедряването на енергия от възобновяеми източници.
- (26) Потреблението на енергия нараства в повечето сектори в Малта от 2019 г. насам и най-вече в жилищните сгради в контекста на ръзък прираст на населението. Допълнителни мерки за насърчаване на модернизирването на сградния фонд биха допринесли за справяне с тази възходяща тенденция.

- (27) Задръстванията по пътищата продължават да бъдат значително структурно предизвикателство, което оказва неблагоприятно въздействие върху устойчивостта на околната среда, конкурентоспособността на икономиката и качеството на живот на гражданите. При липса на допълнителни мерки на политиката икономическите разходи, свързани със задръстванията по пътищата, се очаква да нараснат до 917 милиона евро годишно до 2030 г.¹⁶ Въпреки усилията за подобряване на системата на общественя транспорт и за реструктуриране на мобилността в Малта, мерките все още не са довели до значително намаляване на зависимостта от лични автомобили. През 2024 г. 58% от населението на Малта са заявили, че никога не използват обществен транспорт. Транспортният сектор също продължава да бъде основният източник на емисии на парникови газове по смисъла на Регламента за разпределяне на усилията, като на него са се падали 48% от тези емисии през 2024 г., което представлява увеличение с 45% от 2005 г. насам. Тази тенденция продължава, въпреки че превозните средства с нулеви емисии са достигнали 37,7% от регистрираните нови леки пътнически автомобили през 2024 г., което представлява увеличение с 17,4 процентни пункта спрямо предходната година. Освен това малтийската транспортна инфраструктура продължава да бъде силно уязвима по отношение на свързаните с климата рискове, като индексът за уязвимост на транспорта е с резултат 0,42 — един от най-високите в ЕС. За да може Малта да се справи със задръстванията по пътищата и нарастващите емисии от транспорта, са необходими политики за устойчива мобилност, които да обезкуражават използването на автомобили, включително чрез въвеждане на специални автобусни ленти, ограничаване на достъпа на превозни средства в претоварените зони и ограничаване на наличието на паркинги. В същото време подобряването на ефективността на автомобилния и морския транспорт, наред с инвестициите в устойчива мобилност, по-специално инфраструктура за активна мобилност, като например разширени велосипедни и пешеходни мрежи, както и инфраструктура за зареждане на автобуси с нулеви емисии и алтернативни горива, би гарантирало преминаване към по-устойчиви и мултимодални варианти за транспорт. Необходими са допълнителни инвестиции за укрепване на устойчивостта на транспортната инфраструктура към свързани с климата рискове, включително екстремни метеорологични явления.

¹⁶ Министерство на транспорта, инфраструктурата и благоустройството на Малта, 2026 г. Национален генерален план за транспорта до 2030 г. <https://infrastructure.gov.mt/wp-content/uploads/2026/01/NATIONAL-TRANSPORT-MASTERPLAN-2030.pdf>.

- (28) При липса на планирана постепенна отмяна, субсидиите за изкопаеми горива са възлизали на около 1% от БВП на Малта през 2024 г., което е значително над средното равнище за ЕС от 0,32%. Субсидиите за изкопаеми горива обезкуражават инвестициите в енергия от възобновяеми източници, енергийната ефективност и електрификацията на транспорта, които биха допринесли за постигане на целите в областта на климата, повишаването на енергийната сигурност и насърчаването на по-добро качество на живот в Малта. Същевременно субсидиите за изкопаеми горива в Малта представляват голяма фискална тежест. Те не осигуряват икономически ефективна подкрепа за икономиката, когато международните цени на енергията са високи и не се справят целенасочено с енергийната бедност.
- (29) Генерираните в Малта отпадъци са на едни от най-високите равнища на глава от населението в ЕС. По-голямата част от тях се депонират, което оказва значителен натиск върху природната среда на островите. През 2024 г. генерирането на битови отпадъци достигна 621 kg на глава от населението — един от най-високите проценти в ЕС, докато процентът на рециклиране остана критично нисък — 16,7%, което е значително под средната стойност за ЕС от 48%. Малта не успя да постигне целта за рециклиране на 50% от битовите отпадъци за 2020 г. и понастоящем има риск да не постигне целта от 55% за 2025 г. Освен това през 2023 г. процентът на депонираните битови отпадъци е бил 74%, което далеч надвишава средната стойност за ЕС от 22%. Значителната разлика между настоящия процент на депониране и целта за депониране на 10% от битовите отпадъци до 2035 г. продължава да буди сериозно безпокойство. Въпреки увеличените инвестиции в инфраструктура за управление на отпадъците и въвеждането на няколко инициативи за повторна употреба и рециклиране, приетите мерки все още не са довели до измеримо въздействие върху резултатите от управлението на отпадъците. Поради това Малта би имала полза от спазването на йерархията на отпадъците като отдаде приоритет на предотвратяването на отпадъците, укрепването на практиките за рециклиране и кръгова икономика както чрез по-стриктно прилагане на действащото национално законодателство в областта на отпадъците, така и чрез разширяване на инфраструктурата за рециклиране и повторна употреба, като същевременно се ускоряват планираните инвестиции в съоръжения за обработка на отпадъци, за да се намали зависимостта от депониране.

- (30) Малта изпитва структурен недостиг на вода, изострен от значителния прираст на населението, покачващите се температури и продължителните суши, които значително намалиха наличността на прясна вода. Това предизвикателство се потвърждава от сезонния експлоатационен воден индекс (WEI+), който достигна 66,7% през третото тримесечие на 2023 г. — второто най-високо равнище сред държавите — членки на ЕС, което показва сериозен недостиг на вода. Недостигът се засилва допълнително от растящото търсене на вода, дължащо се предимно на туризма, селското стопанство, битовия и промишления сектор. В отговор на това Малта се опита да смекчи този натиск чрез добив на подпочвени води и засилено обезсоляване на морска вода. Освен недостига на вода, нейното лошо качество продължава да бъде постоянен проблем в Малта. Както е посочено в третия план за управление на речните басейни на Малта, само 58% от повърхностните водни обекти (по брой) са постигнали добро или отлично екологично състояние, докато едва 45% са постигнали добро химично състояние. Що се отнася до подпочвените води, 82% от техните обекти (по площ) не са постигнали добро количествено състояние, а 100% не са постигнали добро химично състояние. Основният натиск върху качеството на повърхностните и подпочвените води произтича от селскостопанските дейности и проникването на солени води поради прекомерното водочерпене. Освен това две малтийски агломерации продължават да не спазват Директивата за пречистването на градските отпадъчни води. За да се справи с тези предизвикателства, би било полезно Малта да увеличи инвестициите в градска инфраструктура за събиране на дъждовна вода и природосъобразни решения, които биха могли да намалят риска от наводнения и да подобрят подхранването на подпочвените води. Освен това изглежда са необходими по-строго регулиране на добива на подпочвени води и разширен капацитет за пречистване на отпадъчните води, за да се подобри качеството и количеството на водите и да се преодолее замърсяването на повърхностните и подпочвените води.
- (31) С оглед на решаващата роля на човешкия капитал за повишаване на конкурентоспособността и стратегическата автономност на Съюза, през 2026 г. Съветът препоръча на държавите членки да предприемат действия за спешно справяне със структурните предизвикателства, свързани с човешкия капитал, в областта на уменията и образованието и обучението, които възпрепятстват конкурентоспособността. Специфичните за държавата препоръки за 2026 г., отправени към Малта, могат да допринесат за изпълнението на препоръката на Съвета относно човешкия капитал в Съюза.

- (32) Има риск недостигът на умения и несъответствията между търсените и предлаганите умения да застрашат силния пазар на труда в Малта и да възпрепятстват нейния екологичен и цифров преход. Въпреки много високия процент на свободните работни места продължава да има критични пропуски в информационните и комуникационните технологии (ИКТ), строителството, здравеопазването, образованието и ролите, свързани с екологичния преход, като 43% от предприятията нямат служители със „зелени“ умения, а две трети съобщават за неподготвена работна сила. Уменията, предоставяни от малтийската система за образование и обучение, не винаги отговарят на търсенето на пазара на труда, което се дължи и на разпокъсаното управление на уменията и капацитета за прогнозиране. Укрепването на инструментите за определяне на необходимите умения може да спомогне да бъдат предвидени нуждите на пазара на труда и отстранени съществуващите несъответствия. Завършилите висше образование в областта на науките, технологиите, инженерството и математиката (НТИМ) представляват 13,8% от завършилите образование след завършено средно образование, което е значително под средното за ЕС, с още по-малък брой жени. Малта регистрира едни от най-ниските равнища на записване в НТИМ след завършено средно образование в ЕС през 2023 г. Направленията за професионално образование и обучение (ПОО) също са недостатъчни, с ограничено учене в процеса на работа и внедряване на свързани с НТИМ програми за ПОО, особено сред жените. Участието в обучението за възрастни остава неравномерно, тъй като само малка част от големия резерв от нискоквалифицирани възрастни участва в обучение. Трайният недостиг на основни умения допълнително изостря предизвикателството: всеки трети на 15-годишна възраст няма основни умения по математика, четене или точни науки, а около половината от учениците на възраст от 12—13 години нямат основни цифрови умения. Слабостите в предлагането на учители, професионалното развитие и подкрепата за класните стаи с все повече разнообразие рискуват да ограничат капацитета на образователната система да подобри учебните резултати. За да се преодолеят тези проблеми, укрепването на качеството и съответствието на образованието и обучението с нуждите на пазара на труда, използването на инструменти за определяне на необходимите умения, обучението на учителите, ПОО в процеса на работа и повишаването на квалификацията на възрастните, особено в областта на НТИМ и екологичния преход, е от съществено значение за намаляване на недостига, подобряване на образователните резултати и привеждане на уменията в съответствие с нуждите на пазара на труда.

- (33) Ограниченият приобщаващ характер на образованието и обучението, като се започне още с образованието в ранна детска възраст, възпрепятства потенциала на хората в уязвимо положение. Поради недостига на подходящо квалифициран преподавателски персонал и неефективните преподавателски практики и учебни програми системата не отговаря в достатъчна степен на нуждите на всички деца, включително учениците с увреждания. Запазващите се различия в резултатите от ученето и заетостта, свързани със социално-икономическия произход и вида училище, показват, че все още има значителни предизвикателства, свързани с равнопоставеността. По-специално слабите резултати са особено разпространени сред учениците в неравностойно социално-икономическо положение: 51,5% показват слаби резултати по четене, 47,7% по математика и 46,0% по природни науки. Освен това преждевременното напускане на училище остава особено силно сред младите хора с увреждания, докато значителен брой млади хора с увреждания не участват в никаква форма на заетост, образование или обучение. Що се отнася до образованието и грижите в ранна детска възраст, системата на Малта понастоящем обвързва правото на образование и грижи в ранна детска възраст с дейността на родителите (работа, образование, обучение), а не с всеобщо или основано на бедността право. Въпреки че неотдавнашните разпоредби обхванаха и някои групи безработни родители, разликата в участието между децата, изложени на риск от бедност или социално изключване, и децата, които не са изложени на риск от бедност или социално изключване, остава много голяма: вероятността децата, които не са изложени на риск от бедност или социално изключване, да посещават над 25 часа образование и грижи ранна детска възраст седмично е почти два пъти по-голяма (48,2%) в сравнение с децата, изложени на риск (24,9%). Продължават да съществуват опасения и по отношение на качеството на предоставянето на образование и грижи в ранна детска възраст, тъй като последните оценки показват, че повече от една пета от персонала, грижещ се за деца, няма подходяща педагогическа квалификация, което може да ограничи потенциала му да подкрепя развитието на умения на ранен етап, особено за групите в неравностойно положение. Изглежда необходимо да бъде засилена целенасочената подкрепа за децата в неравностойно положение и за тези с допълнителни нужди независимо от заетостта или образованието на техните родители.

- (34) Неравномерното качество на работните места възпрепятства задържането на работниците. Делът на нископлатените работни места се е увеличил, като над 10% от работниците са останали на нископлатени работни места през последните четири години, което засяга непропорционално жените и гражданите на трети държави. В Малта е регистриран също относително голям дял на нетипичното работно време (39,1% от работниците спрямо 32,6% в ЕС). Няколко сектора, като например здравеопазването, разчитат все повече на работници, които са граждани на трети държави. Гражданите на трети държави, работещи на нискоквалифицирани работни места, обаче често са изправени пред по-лоши условия на труд и ниско качество на работните места в множество измерения: дълго работно време, повече текучество, ограничени перспективи за кариерно развитие, ограничени права в случай на загуба на заетост и по-лоши здравословни и безопасни условия на труд. Бедността сред работещите също оказва непропорционално въздействие върху гражданите на трети държави (17,3% спрямо 5,6% от местното население). Капацитетът за инспекции по труда се е увеличил, но остава под стандартите на Международната организация на труда (МОТ), а санкциите за нарушения все още са относително ниски. Справянето с проблемите, свързани с качествените работни места, в тясно сътрудничество със социалните партньори, и по-нататъшното засилване на инспекциите по труда биха могли да окажат положително въздействие върху текучеството на работната сила и големия процент незаети работни места.
- (35) С оглед на тясната взаимообвързаност между икономиките на държавите членки от еврозоната и колективния им принос за функционирането на Икономическия и паричен съюз, през 2026 г. Съветът препоръчва на държавите членки от еврозоната да предприемат действия, включително чрез своите ПБУ, за да изпълнят препоръката от 2026 г. относно икономическата политика на еврозоната. За Малта препоръка 1 спомага за изпълнението на първата, втората и петата препоръка относно еврозоната, препоръка 2 спомага за изпълнението на четвъртата препоръка относно еврозоната, препоръка 3 спомага за изпълнението на петата и седмата препоръка относно еврозоната, препоръка 4 спомага за изпълнението на седмата препоръка относно еврозоната, а препоръка 6 спомагат за изпълнението на петата препоръка относно еврозоната.

ПРЕПОРЪЧВА на Малта да предприеме през 2026 г. и 2027 г. следните действия:

1. Да предприеме действия за контрол на нетните разходи, за да се съблюдават максималните темпове на растеж, препоръчани от Съвета на 21 януари 2025 г., като се има предвид същественото отклонение, отчетено до 2025 г. и прогнозирано от Комисията за 2026 г. спрямо препоръчания таван на нетните разходи. Да увеличи общите разходи и готовност в областта на отбраната и сигурността в съответствие с точка 53 от заключенията на Европейския съвет от 19 март 2026 г., като същевременно гарантира устойчивостта на обслужването на дълга и ефективността на разходите и постепенно адаптира бюджета, за да поддържа структурно по-високи разходи за отбрана. Да гарантира, че мерките, предприети за смекчаване на въздействието на покачването на цените на енергията, са временни и насочени към защита на уязвимите домакинства или към задоволяване на нуждите на енергоемките предприятия, запазват стимулите за икономии на енергия, както и че фискалните разходи за тези мерки са съвместими с поетите ангажименти по фискалната рамка на ЕС. Да преодолее оставащите рискове, свързани с агресивното данъчно планиране, да въведе данък, удържан при източника, върху изходящите плащания или еквивалентни защитни мерки и да измени правилата за дружествата, които не са установени в страната. Да насърчава сектора на допълнителното пенсионно осигуряване, по-специално чрез професионални пенсионни схеми.
2. Да осигури непрекъснатост на реформите и инвестициите, осъществявани в рамките на Механизма за възстановяване и устойчивост. Да поддържа темпа на изпълнение на програмите по политиката на сближаване, като се основава, когато е целесъобразно, на преразпределението към стратегическите приоритети и възможностите за гъвкавост, договорени в контекста на междинния преглед на рамката на политиката на сближаване.
3. Да продължи да укрепва научните изследвания и иновациите, като увеличи публичните инвестиции в НИРД и стимулира частните инвестиции в НИРД чрез ефективни схеми за подпомагане и по-силни връзки между академичните среди и бизнеса. Да засили привличането и задържането на висококвалифицирани работници. Да подобри ефикасността на правосъдната система, като преодолее изоставането в разглеждането на делата и съкрати продължителността на производствата.

4. Да ускори производството и внедряването на енергия от възобновяеми източници и да приложи разходно ефективни мерки за енергийна ефективност, включително за сградите, като същевременно повиши енергийната сигурност и издръжливостта спрямо изменението на климата. Да се справи със задръстванията по пътищата и емисиите от транспорта чрез балансиран и интегриран подход, като повиши ефективността и привлекателността на обществения транспорт, улесни мултимодалността и инвестира в инфраструктура за активна мобилност с оглед намаляване на използването на автомобили, както и в устойчива на изменението на климата транспортна инфраструктура. Да отмени постепенно субсидиите за изкопаеми горива, които не са временни и не са насочени към най-уязвимите домакинства и предприятия.
5. Да подобри управлението на отпадъците, насърчавайки практиките за рециклиране и кръгова икономика, като същевременно се намалява зависимостта от депонирането. Да подобри устойчивото управление и качеството на водите, увеличавайки инвестициите в събирането и повторното използване на водите, като същевременно отстрани замърсяването на повърхностните и подпочвените води.
6. Да повиши качеството на образованието и обучението и значимостта му за пазара на труда с оглед на ниските образователни резултати и на трайния недостиг и несъответствието между уменията и изискванията, особено в областта на НТИМ, както и на екологичния преход, по-специално чрез насърчаване на основните умения на учениците, първоначалното и продължаващото обучение на учителите, както и чрез насърчаване на записването в професионално образование и обучение и в ученето в процеса на работа за възрастни за нискоквалифицираните лица. Да засили приобщаващия характер на образованието и обучението, включително чрез подобряване на достъпа до висококачествено образование и грижи в ранна детска възраст. Да реши проблема, свързан с качеството на работните места за нискоквалифицирани работници, включително за граждани на трети държави, по-специално чрез засилване на инспекциите по труда.

Съставено в Брюксел на ... година.

За Съвета

Председател